

CULTUUR

▲ Helene Kröller-Müller FOTO NEDERLANDS TEGELMUSEUM

Helene Kröller-Müller was dol op haar tegels

Helene Kröller-Müller verzamelde niet alleen schilderijen van Vincent van Gogh, ze bezat ook een grote collectie wandtegels en tegeltableaus. In samenwerking met het Kröller-Müller Museum presenteert het Tegelmuseum in Otterlo deze vergeten verzameling, met unieke exemplaren van Stijlkunstenaar Bart van der Leck.

Martin Pieterse

Otterlo

Helene Kröller-Müller liet zich bij al haar aankopen adviseren door de Amsterdamse kunstkenner en kunsthandelaar Henk Bremmer. Die raadde haar onder andere aan om vroeg werk van Van Gogh te kopen. Maar hij bracht haar ook in contact met de Hollandse wandtegels, die in kringen van verzamelaars rond 1900 helemaal 'hot' waren. Kröller-Müller werd meteen een groot fan.

Het Tegelmuseum exposeert niet alleen tientallen tegels en tegelplaatjes uit haar verzameling, maar laat ons ook meelesen met haar brieven. Daarin praat ze dolenthousiast over haar tegels. Ze haalt ze regelmatig tevoorschijn, schikt ze, bekijkt ze, en prijst hun schoonheid.

De tentoonstelling toont ons eveneens historische foto's van interieurs, zoals van Kröller-Müllers jachthuis Sint Hubertus op de Hoge Veluwe, waar de tegels destijds aan de muur hingen. In veel gevallen gaat het om oer-Hollandse, Delftsblauwe tegels, met voorstellingen zoals landschappen, ruiters te paard en planten.

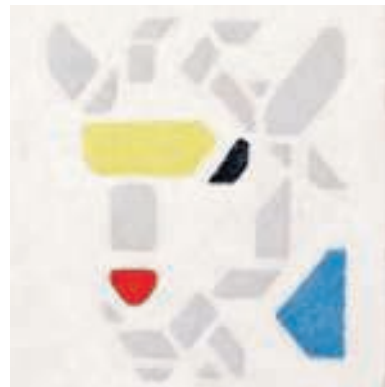
Maar Kröller-Müller verzamelde ook hypermodern werk van onder andere Bart van der Leck, die ooit deel uitmaakte van De Stijl. Ze werkte veel samen met Van der Leck. Hij hielp haar onder andere met de decoratie van jachthuis Sint Hubertus. En in 1915 ontwierp hij tegels met koeien, varkens en paarden voor de boerderij die de Kröller-Müllers voor hun zoon Anton lieten bouwen. Die tegels zijn ook

in het Tegelmuseum te zien.

Omdat tegels verzamelen een eeuw geleden zo'n grote vlucht nam, ontwierp Bart van der Leck ook losse tegels, als zelfstandige kunstobjecten voor al die verzamelaars. Helene bezat er in totaal twaalf. Drie daarvan zijn tentoongesteld in het Tegelmuseum. Het zijn geometrische voorstellingen van een bok, een bijenkorf en een vis, alle drie in de onmiskenbare stijl van Van der Leck.

Op de expositie hangt ook een geschilderd portret van Helene's mentor Bremmer. Op de schoorsteenmantel achter Bremmer staat een aantal van die Bart van der Lecktegeltjes. Waarmee goed zichtbaar wordt dat je er best trots op mocht zijn dat je een eeuw geleden wandtegels verzamelde.

■ De vergeten collectie van Helene Kröller-Müller. Tot 1 oktober, Nederlands Tegelmuseum, Eikenzoom 12 in Otterlo. Dinsdag tot en met vrijdag 10.00 tot 17.00, zaterdag en zondag vanaf 13.00 uur.

▲ 'Bok' (boven) en 'Vis' van Stijlkunstenaar Bart van der Leck.

FOTO'S NEDERLANDS TEGELMUSEUM

Pianotalent op

Pianofans zitten deze zomer weer eerste rang. In kerken, kapellen en

kastelen regent het van 24 juli tot 6 augustus gratis recitals door (jonge) getalenteerde pianisten uit de hele wereld.

Maarten-Jan Dongelmans

Nijmegen

Pianospelen blijft onverminderd populair. Ook op hoog niveau. Geen wonder dat het Internationaal Euregio Rijn-Waal Studentenfestival goede sier kan maken met aanstormend talent uit Europa en ver daarbuiten. Het is te horen op niet minder dan 112 concerten. Van 24 juli tot en met 5 augustus aan beide zijden van de grens. Van Nijmegen tot Kevelaer en van Boxmeer tot Kalkar.

Voor de deelnemende muziekstudenten is het hard werken. Maar het resultaat vergoedt alles. Na het overdag op de Wasserburg Rindern bij Kleef volgen van masterclasses is het 's avonds tijd voor officiële optredens voor het publiek. Het geleerde kan er meteen in praktijk worden gebracht. Tot in de kleinste finesses.

Tijdens de gevarieerd samengestelde recitals (in Nederland voorzien van een pauze) ontbreekt het nooit aan liefhebbers. Vorig jaar waren dat er 7.600. De vele luisteraars mogen na afloop steevast een duik in de open collecteschaal doen. Hiermee helpen ze de pianisten aan een financiële tegemoetkoming voor al hun inspanningen.

Boguslaw Jan Strobel, een van de drijvende krachten achter het festival en professor aan de Robert Schumann Musikhochschule in Düsseldorf, en Arno Zaat, coördinator voor de uitvoeringen in Nederland, verheugen zich op de toeloop van getalenteerde pianisten. Dit jaar zijn het er 24, onderverdeeld in de leeftijdscategorieën 12-17 jaar en 18-27 jaar.

Uit Nederland komen zes deelnemers. Duitsland levert er tien. Daarnaast geven onder anderen Aziatische pianisten acte de présence. Ze komen allemaal af op de combinatie van ervaring op-

doen, studie en sociaal contact. Daarnaast krijgen ze ook de kans om zich samen met violiste Kristien Roels op de kamermuziek te storten.

Het publiek reist als groupies achter de musici aan om ze twee keer te zien

—Boguslaw Jan Strobel

Voor Strobel en Zaat vormt het 'prachtige pianospel door jonge pianisten' de grootste charme van het grensoverschrijdende festival. Strobel, zelf ooit student aan het Chopin conservatorium van Warschau, heeft het in dit verband zelfs over 'hochkaratig Klavierspiel'.

De door hem geselecteerde deelnemers – sommigen zijn al enkele jaren te gast op het Internationaal Euregio Rijn-Waal Studentenfestival – zijn stuk voor stuk kanjers achter de toetsen. Mocht er in de aanloopperiode echter nog twijfel zijn over hun capaciteiten, dan wacht een voorproefje in aanwezigheid van de prof. Maar dat is volgens Strobel tot nu toe slechts één keer voorgekomen.

Als mentor van de pianostudenten hoort Strobel overduidelijk dat het niveau van het spel nog steeds stijgt. „Dat merk je vooral aan de prestaties van de deelnemers uit Azië. En met name aan degenen die op herhaling zijn op het festival. Voor de studenten is de combinatie van 'Meisterkurs' en concerten vaak een goede voorbereiding op de deelname aan concoursen. Door vervolgens die krachtmetingen te winnen, gaan natuurlijk overal de deuren open.”

Strobel beseft dat het in een